

DIGITÁLNÍ ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ DPZ

Cvičení č.2

Rozlišovací schopnost snímku, metadata,
konverze do pix, příprava snímků,
získávání snímku ze Sentinelu 2, základní
statistické ukazatele

Základní pojmy

- DN
- Rozlišení snímku
  - **Radiometrické** – počet úrovní, do nichž je obraz zaznamenán („rozsah DN hodnot“); nejčastěji 2^8 (např. LANDSAT-5 TM), u družic s vysokým rozlišením 2^{11} , dnes i 2^{16} (např. Envisat, Hyperion, LANDSAT-8 OLI/TIRS)
  - **Spektrální** – počet snímků v multi-spektrálním režimu a/nebo šířka intervalu zaznamenaných vlnových délek
  - **Prostorové** – přibližně odpovídá velikosti obrazovému prvku (např. IKONOS 0,82 m, GeoEye-1 0,41/1,65 m, WorldView-3 0,3/1,24 m)
  - **Časové** – frekvence, s níž systém vytváří snímky stejného území (většinou v řádu dní, FORMOSAT-2 jen 1 den)

Data

- Snímky z vámi zvolené oblasti z let 2000-2017 (léto, podzim)
- Družice LANDSAT 5 TM nebo LANDSAT 7 ETM+ a LANDSAT 8 OLI/TIRS
- Další informace:
  - <http://earthexplorer.usgs.gov> (zdroj dat)
  - http://landsat.usgs.gov/about_landsat5.php
  - http://landsat.usgs.gov/about_ldcm.php

LANDSAT 5 TM

- Multispektrální (7 pásem), od roku 1985
- Cyklus 16 dní, rad. rozlišení 8-bit, formát TIFF

Pásmo	Spektrum	Vlnová délka [μm]	Rozlišení [m]
Band 1	VIS	0,45 – 0,52	30
Band 2	VIS	0,52 – 0,60	30
Band 3	VIS	0,63 – 0,69	30
Band 4	NIR	0,76 – 0,90	30
Band 5	NIR	1,55 – 1,75	30
Band 6	TIR	10,40 – 12,50	120 *)
Band 7	MIR	2,08 – 2,35	30

*) Při zpracování resamplováno na 30 m!

LANDSAT 8 OLI/TIRS

- Multispektrální (9 + 2 pásma), od roku 2013
- Cyklus 16 dní, rad. rozlišení 16-bit, formát TIFF

Pásma	Spektrum	Vlnová délka [μm]	Rozlišení [m]
Band 1	VIS	0,43 – 0,45	30
Band 2	VIS	0,45 – 0,51	30
Band 3	VIS	0,53 – 0,59	30
Band 4	VIS	0,64 – 0,67	30
Band 5	NIR	0,85 – 0,88	30
Band 6	SWIR	1,57 – 1,65	120
Band 7	SWIR	2,11 – 2,29	30
Band 8	PAN	0,50 – 0,68	15
Band 9	NIR CIRRUS	1,36 – 1,38	30
<i>Band 10</i>	<i>TIR</i>	<i>10,6 – 11,19</i>	<i>100</i>
<i>Band 11</i>	<i>TIR</i>	<i>11,5 – 12,51</i>	<i>100</i>

Úkoly

- Snímky převedte do formátu pix.
- Ořízněte je na velikost 20-15km (přesně, aby na sebe lícovaly)
- Zjistěte radiometrické a spektrální rozlišení zpracovávaných snímků
- Pro spektrální rozlišení určete základní statistické ukazatele (min, max, průměr, směrodatná odchylka)
- Pro jednotlivá pásma uložte histogramy (stačí RGB)
- Zjistěte míru korelace mezi jednotlivými pásmy

Sentinel 2

- Navazuje tematicky na Landsat a Spot, multispektrální data, mapování vegetace
- 22. 6. 2015 (S2A), 7.3. 2017 (S2B) k dispozici snímky na:
- <https://scihub.copernicus.eu/>
- distribuce v tzv. granulích 100x100km UTM/WGS84

Charakteristika senzoru MSI (Multi Spectral Instrument)	
typ dat	optická
typ senzoru	multispektrální
počet spektrálních pásem	13 (10 VNIR, 3 SWIR), 443–2190 nm
prostorové rozlišení	10, 20 a 60 m
záběr senzoru	290 km
možnost programování	ANO
stereosnímky (interferometrie)	NE

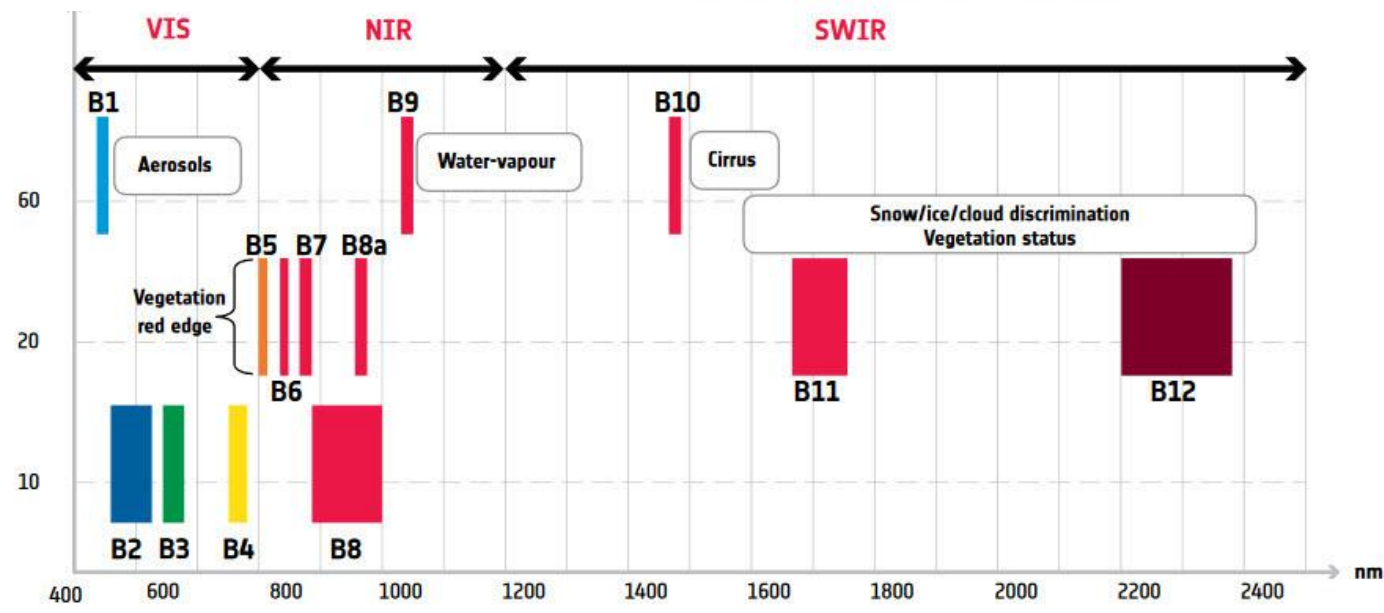
VNIR (visible and near infrared) - viditelné a blízké infračervené záření, cca 400 - 1400 nm

SWIR (short-wavelength infrared) - krátkovlnné infračervené záření s vlnovými délkami cca 1400-3000 nm

Sentinel-2 Bands	Central Wavelength (µm)	Resolution (m)
Band 1 - Coastal aerosol	0.443	60
Band 2 - Blue	0.490	10
Band 3 - Green	0.560	10
Band 4 - Red	0.665	10
Band 5 - Vegetation Red Edge	0.705	20
Band 6 - Vegetation Red Edge	0.740	20
Band 7 - Vegetation Red Edge	0.783	20
Band 8 - NIR	0.842	10
Band 8A - Vegetation Red Edge	0.865	20
Band 9 - Water vapour	0.945	60
Band 10 - SWIR - Cirrus	1.375	60
Band 11 - SWIR	1.610	20
Band 12 - SWIR	2.190	20

Source: http://esamultimedia.esa.int/docs/EarthObservation/Sentinel-2_ESA_Bulletin161.pdf

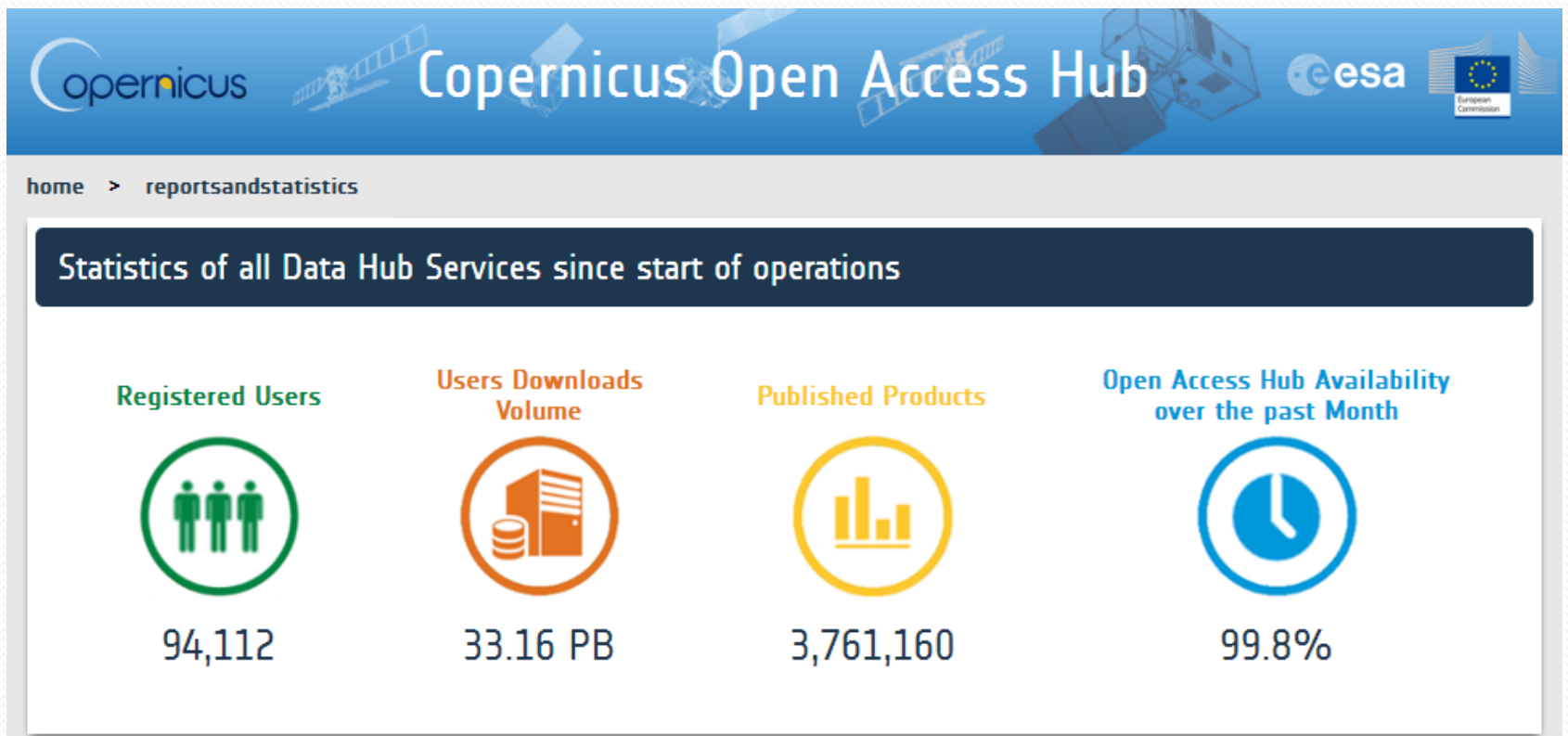
↑ Spatial resolution versus wavelength: Sentinel-2's span of 13 spectral bands, from the visible and the near-infrared to the shortwave infrared at different spatial resolutions ranging from 10 to 60 m on the ground, takes land monitoring to an unprecedented level

Přístup k datům

- Data z družic Sentinel bezplatná po jednoduché registraci na portále ESA
- <https://scihub.copernicus.eu/>
- Přístup k ostatním datům na: <https://copernicusdata.esa.int/> nutné vyplnit protokolový formulář se zdůvodněním a počkat na schválení.
- Dostupné mise: <https://copernicusdata.esa.int/web/cscda/missions>

Copernicus Open Access Hub

- volný přístup k datům Sentinel 1,2,3
- Open Hub, Api Hub, PreOps Hub
- registrace, user guide

Softwarové nástroje

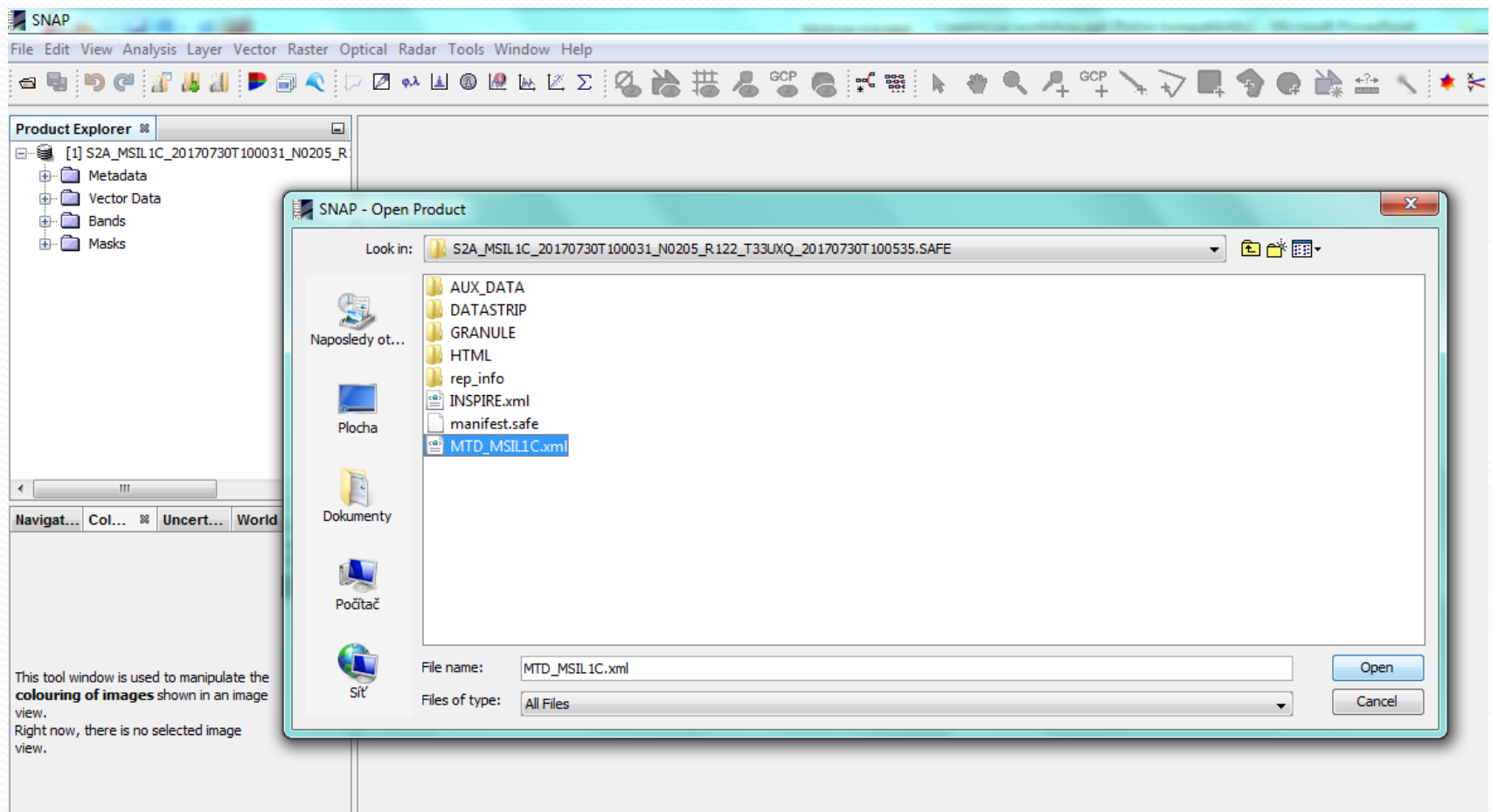
- ESA vyvíjí několik toolboxů pro zpracování dat z jejich misí – STEP - Scientific Toolbox Exploitation Platform
- Nejdříve Toolboxy na jednotlivé Sentinelové mise i některé příspěvatelské, souhrnný SNAP
- <http://step.esa.int/main/>
  - popis a stažení softwarů, pluginů, zdrojových kódů
  - dokumentace
  - tutoriály
  - komunitní fórum
  - galerie výsledků

SNAP 6.0.0 (s S1TBX, S2TBX, S3TBX)

- podporuje širokou škálu dat z různých senzorů (Import)
- nástroje mohou být spouštěny z příkazové řádky, ale jsou též integrovány v grafickém rozhraní
- souhrn nástrojů na zpracování, čtení a zapisování, vizualizaci a analýzu , statistiku,
- obsahuje nástroje pro práci s radarovými, optickými, vektorovými daty, předpřipravené algoritmy (spektrální indexy NDVI, NDWI, SAVI aj.)
- open source - GNU public license – zdrojový kód v Javě
- podporované OS: MS Windows XP, Vista, 7 a 8, Linux, Mac OS X
- spíše vědecký software, nejsou zde implementovány „kartografické“ funkce pro tvorbu mapy = export a úprava v jiných programech

Práce s daty S2 ve SNAPU

- stažení dat, rozbalení
- načtení přes metasoubor *MSIL1C.xml, nebo import

- zobrazení – bands
- nástroje – product explorer, Navigation tool window, Image window, Pixel Info
- Colour Manipulation, RGB Image window
- Resampling
- Subset
- Raster – convert Geotiff

Úkoly – část 2

- Stáhněte si snímek ze Sentinelu 2 pro období podzim 2016-2017 pro stejnou lokalitu, jako jsou snímky z Landsatu
- V softwaru SNAP ho načtěte a resamplujte na stejné rozlišení (dle B2, 10m)
- Snímek ořízněte (subset) na přibližnou velikost snímků z Landsatu vaší zvolené lokality (přesah, přesné oříznutí bude provedeno v Geomatice)
- Pásma B1 až B12 zkonvertujte do Geotiffu (bitové kódování 16)

Výstupy

- Hodnoty radiometrického a spektrálního rozlišení 3x
- Tabulky statistik spektrálního rozlišení
- Histogram tří vybraných pásem všech snímků
- Korelační pole pásem s nejmenší mírou korelace
- Metodou nejtmašího pixelu určete potenciální vliv atmosféry